

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 163/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Komárno č. k. 3 Nt 23/2020 z 3. augusta 2021 a Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 89/2021 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na neustranný súd podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Ďalej v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby obe označené rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vrátil im vec sťažovateľa na nové konanie. Takisto ústavný súd žiada o ustanovenie právneho zástupcu pre jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal spolu so svojou manželkou návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci, ktorá sa skončila právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 T 66/2014 z 20. októbra 2016, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208

ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Okresný súd uznesením č. k. 3 Nt 23/2020 z 3. augusta 2021 (ďalej len „prvostupňové uznesenie“) predmetný návrh odmietol s odôvodnením, že nezistil dôvody v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažnosti sťažovateľa podanej proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu nebolo vyhovené a Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 Tos 89/2021 z 30. novembra 2021 (ďalej len „druhostupňové uznesenie“) z formálnych dôvodov zrušil prvostupňové uznesenie a sám návrh na povolenie obnovy konania odmietol podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku s odôvodnením, že nezistil dôvody v zmysle § 394 ods. 1 a 5 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Z obsahu argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá sa vyznačuje značnou neurčitosťou a zmätočnosťou svojho obsahu, možno vyvodit' len to, že sa sťažovateľ nestotožňuje so závermi oboch rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré nevyhoveli jeho návrhu na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 11 T 66/2014, kde bol sťažovateľ právoplatne odsúdený pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Sťažovateľ svoj nesúhlas s rozhodnutiami všeobecných súdov opiera o všeobecné tvrdenie o nedostatku nestrannosti zákonného sudcu okresného súdu konajúceho o jeho návrhu na povolenie obnovy konania a takisto predkladá všeobecné tvrdenie o nezákonnom postupe okresného súdu v jeho veci.

4. V postupe oboch konajúcich súdov, ktoré návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci nevyhoveli, vidí sťažovateľ porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu, ktoré nevyhoveli jeho návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci jeho odsúdenia pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Domnieva sa, že o jeho návrhu nebolo rozhodnuté nestranným súdom a postup konajúceho súd bol nezákonný.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu:

6. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa prvostupňovým uznesením okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového uznesenia okresného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky

brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu v prvostupňovom rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy konania prostredníctvom sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu všetkým jeho označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu:

7. Ústavný súd sa pri posúdení zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa oboznámil jednak s relevantnou právnou úpravou, ako aj s obsahom druhostupňového uznesenia krajského súdu, resp. s jeho odôvodnením, ktoré sa stalo oporou pre odmietnutie návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci.

8. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr nežnáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 394 ods. 5 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo niektorým zo spôsobov uvedených v predchádzajúcich odsekoch § 394 Trestného poriadku, sa povolí aj vtedy, ak sa právoplatným rozsudkom zistí, že policajt alebo prokurátor, sudca alebo prísediaci v pôvodnom konaní porušením povinnosti spáchal trestný čin.

Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Podľa § 402 ods. 1 Trestného poriadku o návrhu na povolenie obnovy konania rozhoduje súd na verejnom zasadnutí.

Podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietnuť návrh z dôvodov uvedených v § 399 ods. 1 môže aj na neverejnom zasadnutí. Z dôvodu uvedeného v § 399 ods. 2 môže návrh odmietnuť na neverejnom zasadnutí iba v tom prípade, ak návrh uvádza tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, a návrh nanovo podaný je len jeho opakovaním.

Podľa § 402 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu o návrhu na povolenie obnovy konania je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

9. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pri posúdení návrhu sťažovateľa skúmal len tie skutočnosti obsiahnuté v jeho návrhu, ktoré sú z hľadiska predmetu konania právne relevantné. V úvode poukázal na to, že námietky, v ktorých sťažovateľ používa hrubo urážlivý a útočný slovník voči osobe zákonného sudcu, neakceptoval s odkazom na čl. 35 dohovoru a tiež relevantnú judikatúru. Konštatoval, že sťažovateľ neponúkol vo svojom návrhu žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy v intenciách § 394 Trestného poriadku, pričom za také nové skutočnosti alebo dôkazy nemožno považovať odkazy sťažovateľa na rôzne súdne rozhodnutia a ani znalecké posudky o vplyve odsúdenia na osobu sťažovateľa a jeho rodinných príslušníkov. Krajský súd dôvodil, že sťažovateľ vo svojom návrhu v podstate opakoval skutočnosti a argumenty, ktoré prezentoval vo svojich predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania, ktoré boli všeobecnými súdmi právoplatne zamietnuté. Krajský súd posúdil námietku sťažovateľa o neprimeranosti výšky jemu uloženého trestu odňatia slobody (jedenásť rokov) a poukázal na vysokú mieru závažnosti spáchaného trestného činu, ktorého sa sťažovateľ navyše dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere jedenástich rokov a šiestich mesiacov, ktorý mu bol uložený za spáchanie trestného činu vraždy. Krajský súd konštatoval, že mu bol uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici upravenej trestnej sadzby a uložení výmeru trestu tak nemožno považovať za neprimerane prísnu. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o nedostatku nestrannosti zákonného sudcu v konaní pred okresným súdom, ktorý rozhodoval v prvom stupni o jeho návrhu, krajský súd dôvodil, že námietku zaujatosti neuplatnil sťažovateľ bezodkladne, keďže ju podal až po uplynutí piatich mesiacov od momentu, keď mu boli zjavne známe skutočnosti, ktoré sťažovateľ subjektívne považuje za dôvody preukazujúce zaujatosť tohto sudcu. Krajský súd v tomto smere argumentoval, že námietky zaujatosti identického obsahu vzniesol sťažovateľ proti osobe dotknutého sudcu aj v minulosti pri uplatnení svojich predchádzajúcich návrhov na povolenie obnovy konania, pričom boli tieto posúdené ako také, na ktoré sa neprihliada, keďže ich dôvodom bol samotný procesný postup zákonného sudcu. Krajský súd uzavrel, že námietku zaujatosti vznesenú sťažovateľom je potrebné hodnotiť z pohľadu § 32 ods. 6 Trestného poriadku, a teda že nebola podaná bezodkladne, jej obsahom je len procesný postup zákonného sudcu a neobsahuje dôvody predpokladané § 31 Trestného poriadku. Krajský súd sa napokon vysporiadal aj argumentáciou prednesenou

v uplatnenej sťažnosti obhajkyňou sťažovateľa, ktorá namietala, že jej nebol pred rozhodovaním okresného súdu o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania prístupný spisový materiál zo základného trestného konania vo veci sťažovateľa, a uviedol, že je námietka obhajkyne sťažovateľa neopodstatnená, keďže obsah spisového materiálu jasne preukazuje, že žiadnu žiadosť uvedeného charakteru okresnému súdu neadresovala a v konaní pred okresným súdom nepripojenie spisového materiálu zo základného konania sp. zn. 11 T 66/2014 vôbec nenamietala.

10. Ústavný súd v kontexte okolností veci sťažovateľa poukazuje na právnu úpravu, ktorá vyžaduje pre povolenie obnovy konania súčasné splnenie oboch podmienok, tak podmienky novosti skutočností alebo dôkazu a zároveň podmienky ich spôsobilosti v spojení s ostatnými dôkazmi, alebo samostatne odôvodniť odlišné rozhodnutie o vine alebo o treste. V prípade návrhu sťažovateľa však nešlo o predloženie nových skutočností či dôkazov, ale v podstate o snahu sťažovateľa o nové hodnotenie záverov produkovaných v dôkaznom procese, resp. o nové hodnotenie okolností relevantných pre určenie výšky uloženého trestu, ktoré boli konajúcemu súdu známe už v pôvodnom trestnom konaní. Sťažovateľ sa v skutočnosti domáha nového vyhodnotenia známych skutkových okolností, čo v konaní o povolenie obnovy konania nie je možné. Navyše, opakuje tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté v predchádzajúcich konaniach o pôvodných návrhoch sťažovateľa na povolenie obnovy konania.

11. Pokiaľ ide o tvrdenia sťažovateľa o nedostatku nestrannosti zákonného sudcu okresného súdu prejednávajúceho návrh sťažovateľa v prvom stupni, ústavný súd konštatuje, že sa krajský súd s uvedenými tvrdeniami sťažovateľa riadne a presvedčivo vysporiadal, a teda zdôvodnil svoj postup podľa § 36 ods. 2 Trestného poriadku, pričom argumentácia a závery krajského súdu plne konvenujú obsahu a zmyslu aplikovanej právnej úpravy (§ 31 a nasledujúce Trestného poriadku). Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97). V prípade sťažovateľa išlo o skutočnosti namietané opakovane, pričom mali len charakter námietok proti procesnému postupu súdu a navyše neboli prednesené bezodkladne. Krajský súd s prihliadnutím na označený obsah námietok postupoval v plnom súlade s § 36 ods. 2 Trestného poriadku.

12. Postup krajského súdu, ktorým potvrdil správnosť prvostupňového uznesenia okresného súdu o nesplnení podmienok na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľný, porušujúci namietané práva sťažovateľa. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd uviedol vo svojom rozhodnutí dostatočne konkrétne a náležité argumenty, ktoré podporujú zákonnosť postupu pri rozhodovaní o sťažovateľovom návrhu, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich zákonné podmienky obnovy konania.

13. Vychádzajúc z prezentovaných záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa druhostupňového uznesenia krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

14. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V tomto smere poukazuje na § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Zákon o ústavnom súde vyžaduje, aby boli všetky tri podmienky splnené kumulatívne. Keďže ústavný súd, tak ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre nedostatok právomoci k jej prerokovaniu a pre jej zjavnú neopodstatnenosť, teda zjavnú bezúspešnosť ústavnej sťažnosti, bolo bez právneho významu riešiť otázku právneho zastúpenia sťažovateľa.

15. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu